

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie ze skargi D. B. o wznowienie postępowania

w sprawie z powództwa D. B.

przeciwko ING Towarzystwu Ubezpieczeń na Życie S.A. z siedzibą w W.

(poprzednio Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie ING Nationale Nederlanden

Polska S.A. z siedzibą w W.) oraz ING Usługi Finansowe S.A. z siedzibą

w W. (poprzednio ING Nationale Nederlanden Polska S.A. z siedzibą

w W.)

o zapłatę i rentę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 grudnia 2012 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 19 kwietnia 2012 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2012 r., Sąd Apelacyjny na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. odrzucił skargę powoda o wznowienie postępowania w sprawie z powództwa D. B. przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń na Życie ING Nationale Nederlander Polska S.A. z siedzibą w W. i ING Nationale Nederlanden Polska S.A. z siedzibą w W. o zapłatę i rentę, zakończoną prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 7 maja 2008 r.

W skardze, która została wniesiona w dniu 12 marca 2012 r., powód podniósł, że Sądy obu instancji wydały swe wyroki w oparciu o wymienione licznie przez skarżącego, sfalszowane lub poświadczające nieprawdę dokumenty, jak również przy pomocy przestępstw. Skarga, oparta na podstawie z art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c., podlegała odrzuceniu, gdyż została wniesiona po upływie terminu oraz nie była oparta na ustawowej podstawie wznowienia. Odnosząc się kolejno do czynów zabronionych opisanych w poszczególnych punktach skargi, wiedzę co do (ewentualnego) przestępstwa z punktu 1-szego skarżący posiadał już w trakcie postępowania, którego wznowienia domaga się. Odnośnie do ewentualnych przestępstw opisanych w punktach 5 i 12 skargi, skarżący wskazał, że w sprawie tej prowadzone było postępowanie przez Prokuraturę Rejonową, w toku którego wydano postanowienie z dnia 29 listopada 2007 r. sygn. akt 2124/07 o umorzeniu postępowania z uwagi na przedawnienie karalności przestępstw. Od tej daty również upłynął okres znacznie dłuższy niż 3 miesiące. Z treści skargi wynika, że skarżący miał wiedzę o powyższym postanowieniu, a jedynie „ocenę prawną” na ten temat pozyskał dopiero w trakcie „Tygodnia pomocy ofiarom przestępstw 20-25 lutego 2012 r.” Skarga złożona została więc po upływie ustawowego terminu. Odnośnie do czynu zabronionego opisanego w punkcie 6 skargi, skarżący wprawdzie wskazał, iż w sprawie tej umorzono śledztwo w dniu 12 grudnia 2012 r., co prowadzioby do wniosku o zachowaniu terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, jednakże skarżący nie dołączył do skargi żadnego dokumentu potwierdzającego tę okoliczność. Wskazywał przy tym, iż jest w posiadaniu „dużej ilości dokumentów”, co do których przyszedł pełnomocnik z urzędu

winien poradzić mu, które powinien ujawnić w postępowaniu. Skoro skarżący żadnego takiego dokumentu nie przedłożył, nie ma podstaw do przyjęcia, aby jego skarga była oparta na ustawowej podstawie. Generalnie, skarżący nie przedłożył odpisu czy kserokopii wyroku bądź postanowienia umarzającego postępowanie w stosunku do żadnego z czynów zabronionych opisanych w skardze. Nie uprawdopodobnił też w żaden sposób (poza ewentualnym przestępstwem opisanym w punkcie 6 skargi), aby zachował termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania.

Od powyższego postanowienia zażalenie wniósł powód, który zaskarżył je w całości zarzucając naruszenie:

- art. 410 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd Apelacyjny merytorycznej oceny skargi na etapie wstępnego badania skargi w zakresie ustawowej dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania i zachowania terminu do jej wniesienia;
- art. 410 § 2 k.p.c. w zw. z art. 403 § 2 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi pomimo nie wyjaśnienia w sposób wyczerpujący, okoliczności podnoszonych przez skarżącego w tym również odnoszących się do daty dowiedzenia się o nowych okolicznościach i dowodach, co zgodnie z treścią art. 410 § 2, jest obowiązkiem a nie uprawnieniem sądu badającego wstępnie skargę o wznowienie postępowania, oraz nie zażądanie od skarżącego uzupełnienia okoliczności uprawdopodobniających zachowanie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania oraz dopuszczalności wznowienia, jeżeli taką wątpliwość podjął sąd dokonując wstępnego badania skargi;
- art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. i 403 § 2 w zw. z art. 410 k.p.c. poprzez całkowite pominięcie przez Sąd Apelacyjny tych właśnie wskazanych przez skarżącego podstaw wznowienia postępowania z powołaniem się na dokument podrobiony lub przerobiony lub/i wykrycie nowych faktów i dowodów, a odniesienie się przez Sąd Apelacyjny jedynie do zarzucanej skargą podstawy z art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c., tj. zarzutu fałszu dokumentów, który miał być stronie znany i zarzucany w postępowaniu prawomocnie zakończonym, którego dotyczy skarga powoda;

- art. 403 § 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 404 w zw. z art. 410 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd Apelacyjny merytorycznej oceny skargi w zakresie przesłanek określonych art. 403 § 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 404 k.p.c. do czego przepis art. 410 k.p.c. nie uprawnia na etapie wstępnego badania skargi o wznowienie postępowania;
- art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 404 poprzez nie przyjęcie, że w oparciu o tę podstawę zachodzą ustawowe warunki dopuszczalności wniesionej przez powoda skargi o wznowienie postępowania, a to z tej przyczyny, że dla stosowania art. 403 § 1 istotne jest tylko to, aby wyrok oparty został na dokumencie podrobionym lub przerobionym, a okoliczność fałszu dokumentu ma zostać dopiero wykazana w postępowaniu o wznowienie postępowania, a zatem nie musi być udowodniona za pomocą prawomocnego wyroku skazującego, a liczne dowody powołane w skardze powoda miały służyć wykazaniu istnienia tej przesłanki;
- art. 403 § 2 k.p.c. poprzez nie przyjęcie, że zachodzi ustawowa przesłanka dopuszczalności wniesionej przez powoda skargi o wznowienie postępowania, w związku z wykryciem przez powoda takich okoliczności faktycznych i środków dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, w szczególności osoby nowego świadka W. K.;
- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 406 k.p.c. poprzez niewystarczające, i nie wszechstronne rozważenie przywołanego w skardze materiału dowodowego i przyjęcie, że „skarżący wiedzę co do (ewentualnego) przestępstwa z pkt 1 posiadał już w trakcie postępowania, którego wznowienia domaga się, podczas gdy takie fakty powołane w tym punkcie skargi, a także w dalszych punktach oraz powołane w skardze dowody, nie zostały przez Sądy obydwu instancji przyjęte jako podstawę wyrokowania;
- art. 328 § 1 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 406 k.p.c. z uwagi na fakt, że z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia nie wynika jasno, na jakich faktach Sąd się oparł, a przez to niewyjaśnienie przyczyn, dla których Sąd doszedł do przekonania, że skarga nie spełnia ustawowych

przesłanek wznowienia postępowania, co z kolei utrudnia, a wręcz uniemożliwia merytoryczną kontrolę orzeczenia i jednocześnie narusza prawo do obrony powoda;

- art. 407 § 1 k.p.c. w zw. z art. 410 k.p.c. poprzez przyjęcie uchybienia trzymiesięcznemu terminowi do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, podczas gdy prawidłowa interpretacja nakazuje przyjąć, że dniem, w którym skarżący dowiedział się o podstawie wznowienia, był dzień wskazany w skardze jako dzień 1 marca 2012 r., tj. dzień otrzymania przez powoda z Prokuratury kopii akt z powołaniem się na sygnaturę tej sprawy, (strona 23 skargi), co skarżący wyjaśnił w skardze, a ponadto ocena zachowania przez skarżącego terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania winna dotyczyć każdej z osobna przywołanych podstaw wznowienia, a nie tylko tych, o których mowa w uzasadnieniu na co wskazuje treść uzasadnienia, a przez to naruszenie dodatkowo przepisu art. 410 § 2 k.p.c.;
- art. 124 § 1 k.p.c. w zw. z art. 406 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi przed rozstrzygnięciem wniosku skarżącego o zwolnienie z kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu, tj. podjęcie przez Sąd bezskutecznej czynności jaką jest badanie skargi w trybie art. 410 k.p.c.
- nieważność postępowania w związku naruszeniem: 1) art. 379 pkt 5 w zw. z art. 406 k.p.c. oraz art. 5 i 212 k.p.c. w zw. z art. 406 k.p.c. przez nierozpoznanie wniosku zgłoszonego w skardze o wznowienie postępowania o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu a przez to pobawienie skarżącego prawa do obrony, z uwagi na skomplikowany charakter sprawy i sytuację finansową skarżącego, w tym ewentualną potrzebę uzupełnienia skargi w trybie art. 410 k.p.c.; 2) naruszenia art. 386 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 49 k.p.c. w związku z art. 51 k.p.c. poprzez niewyłączenie się sędziego Sądu Apelacyjnego od orzekania w sprawie odrzucenia skargi powoda o wznowienie postępowania, z uwagi na istnienie okoliczności, które w ocenie skarżącego D. B., mogły wywołać jego wątpliwości co do bezstronności

sędziego a przez wydanie orzeczenia (postanowienia o odrzuceniu skargi powoda) na posiedzeniu niejawnym, pozbawiły skarżącego możliwości złożenia wniosku o wyłączenie w trybie art. 49 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W zażaleniu został sformułowany wniosek o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. z uwagi na to, że na wynik postępowania będzie miał wpływ wynik innego postępowania o odtworzenie akt, który wpłynął do Sądu Okręgowego. Jednakże ocena zasadności wniesionego zażalenia mogła zostać dokonana bez potrzeby oczekiwania na wynik postępowania wskazanego przez powoda.

Bezzasadny jest zarzut nieważności postępowania. Powołany w zażaleniu art. 49 k.p.c. reguluje wyłączenie sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli między nim a jedną ze stron lub jej przedstawicielem zachodzi stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego. Zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c., odrzucenie skargi może nastąpić na posiedzeniu niejawnym. W chwili rozpoznawania przez Sąd Apelacyjny na posiedzeniu niejawnym sprawy zainicjowanej skargą powoda o wznowienie postępowania nie został złożony wniosek o wyłączenie któregokolwiek z sędziów, którzy brali udział w wydaniu zaskarżonego zażaleniem postanowienia. Również żaden z sędziów nie wniósł o jego wyłączenie. Wbrew stanowisku powoda, okoliczność, że powód składał w innych sprawach wnioski o wyłączenie sędziów, którzy wydali zaskarżone orzeczenie, nie powodowała konieczności zawiadomienia przez tych sędziów, w trybie przewidzianym w art. 51 k.p.c., o tym, że w stosunku do nich zachodzi podstawa do żądania ich wyłączenia. Bez znaczenia jest okoliczność, że skarżący zamierzał złożyć dopiero w przyszłości wniosek o wyłączenie jednego z sędziów, który brał udział w wydaniu zaskarżonego postanowienia. Skład Sądu Apelacyjnego, który wydał zaskarżone postanowienie, był więc zgodny z przepisami prawa, ani też nie brał udziału w jego wydaniu sędzia wyłączony z mocy ustawy.

Nieważności postępowania nie spowodowało także nierozpoznanie, przed wydaniem zaskarżonego postanowienia na posiedzeniu niejawnym, wniosku

powoda o zwolnienie go od kosztów sądowych oraz ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu. Ewentualne pozbawienie powoda praw do obrony – co skutkowałoby nieważnością postępowania na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c. – mogło spowodować jedynie nierozpoznanie wniosku o ustanowienie dla niego pełnomocnika procesowego z urzędu. Należy jednak uwzględnić, że Sąd Apelacyjny rozpoznał skargę o wznowienie postępowania, bez wcześniejszego uruchomienia trybu naprawczego z art. 410 § 2 k.p.c., przyjmując, że już z jej treści wynika, iż skarga nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia oraz że nie został zachowany termin do jej wniesienia. W tych okolicznościach – gdy rozpoznanie skargi zostało ograniczone wyłącznie do oceny, czy skarga jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia i czy została wniesiona w terminie – nierozpoznanie zamieszczonego w skardze wniosku o ustanowienie dla skarżącego pełnomocnika z urzędu nie miało wpływu na zagwarantowanie powodowi prawa do obrony. O ile bowiem zachodziłyby warunki do odrzucenia skargi o wznowienie postępowania z tych przyczyn, które wskazał Sąd Apelacyjny, to ustanowienie dla powoda pełnomocnika z urzędu, nie mogłoby niczego zmienić w jego sytuacji procesowej, w szczególności nie mogłoby zapobiec konieczności odrzucenia skargi o wznowienie postępowania. Natomiast zasadność stanowiska Sądu Apelacyjnego, co do podstaw do odrzucenia skargi, podlegała kontroli w postępowaniu zażaleniowym, w którym uczestniczył już pełnomocnik powoda ustanowiony z urzędu.

Na wstępie, w oderwaniu od dalszych rozważań, należy uznać za uzasadniony zarzut, iż Sąd Apelacyjny z niezrozumiałych przyczyn wskazał, że skarga o wznowienie postępowania opierała się wyłącznie na podstawie z art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c., podczas gdy powód wskazał również na podstawę z art. 403 § 1 pkt 1 i art. 403 § 2 k.p.c., których to podstaw uzasadniających wznowienie postępowania Sąd Apelacyjny w ogóle nie analizował. Zarzut naruszenia tych przepisów w zw. z art. 328 § 2 (w zażaleniu pomyłkowo wskazano § 1) w zw. z art. 361 i art. 406 k.p.c. uznać należy więc już tylko z tej przyczyny za uzasadniony.

W ramach wstępnego badania skargi o wznowienie postępowania (na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.), sąd bada zachowanie przez skarżącego terminu do wniesienia skargi, jej dopuszczalność oraz, czy jest ona oparta na ustawowej

podstawie wznowienia. Według dominującego stanowiska judykatury, badanie to obejmuje badanie nie tylko tego, czy podana w skardze podstawa odpowiada wzorcowi jednej z podstaw wznowienia, lecz także czy w rzeczywistości ona wystąpiła (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CZ 50/05, niepubl., z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biul. SN 2005, nr 9, s. 14, z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 48, z dnia 22 listopada 2007 r., III CZ 47/07, niepubl., z dnia 13 lutego 2009 r., II CZ 97/08, niepubl.). Niezasadny jest zatem zarzut naruszenia art. 410 § 1 k.p.c. przez dokonanie merytorycznego badania skargi o wznowienie postępowania na posiedzeniu niejawnym. Sąd nie rozpoznał bowiem merytorycznie skargi o wznowienie postępowania, lecz przyjął – abstrahując w tym miejscu od oceny od słuszności tego stanowiska - iż skarga nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia. Z art. 410 § 2 k.p.c. wynika, że w tej fazie postępowania sąd może zażądać od skarżącego uprawdopodobnienia okoliczności stwierdzających zachowanie terminu lub dopuszczalność wznowienia. Brak uprawdopodobnienia tych okoliczności uprawnia więc sąd do odrzuceniu skargi.

Odnośnie do okoliczności opisanej przez powoda w punkcie pierwszym skargi o wznowienie postępowania, tj. fałszu wskazanych w nim dokumentów, Sąd Apelacyjny przyjął, że skarga została wniesiona po terminie, gdyż była to okoliczność znana powodowi i podnoszona przez niego już w prawomocnie zakończonym postępowaniu. Ocena ta - niezależnie, że pobieżna, gdyż dokonana jedynie na podstawie fragmentu skargi w oderwaniu od analizy akt prawomocnie zakończonego postępowania - jest błędna. Zdaniem powoda, wyrażonym w skardze o wznowienie postępowania, wskazana wyżej okoliczność wypełniała podstawę z art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. Jednak zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 22 grudnia 1970 r., III CRN 327/70 (OSNC 1971, nr 7-8, poz. 139), które należy podzielić, możliwość żądania wznowienia postępowania na tej podstawie nie dotyczy sytuacji, gdy zarzut fałszu dokumentu był zgłoszony w dotychczasowym postępowaniu i został przez sąd uznany za bezzasadny. W takiej sytuacji, skargę o wznowienie postępowania można oprzeć tylko na wykryciu nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych (art. 403 § 2 k.p.c.) świadczących o tym, że pogląd sądu

o prawdziwości dokumentu był błędny, albo na wykryciu prawomocnego wyroku karnego, skazującego za podrobienie lub przerobienie dokumentu (art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c.), chyba że – jak stanowi art. 404 k.p.c. - postępowanie karne nie może być wszczęte lub zostało umorzone z innych przyczyn niż brak dowodów. W takim wypadku, badanie zachowanie przez skarżącego terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania musi odnosić się więc do chwili wykrycia przez stronę okoliczności mogących stanowić podstawę wznowienia, tj. wykrycia nowych okoliczności lub środków dowodowych, o których mowa w art. 403 § 2 k.p.c. albo odpowiedniego orzeczenia sądu, o którym mowa w art. 403 § 1 pkt 2 w zw. z art. 404 k.p.c. Błędne było więc stanowisko Sądu Apelacyjnego, który oceny o niezachowaniu przez powoda terminu, określonego w art. 407 § 1 k.p.c., do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w zakresie podstawy opisanej w pkt 1 skargi dokonał z uwzględnieniem chwili, gdy powód wiedział o sfalszowaniu dokumentów, tj. chwili zakończenia postępowania zaskarżonego skargą o wznowienie postępowania. Nie przesądza to o tym, do czego nie odniósł się Sąd Apelacyjny, czy okoliczności opisane w pkt 1 skargi rzeczywiście wypełniają jedną z podstaw uzasadniających wznowienie postępowania oraz czy termin do wniesienia skargi, w tej części, został przez powoda dochowany. Należy przy tym zwrócić uwagę także na to, że Sąd Apelacyjny nie odniósł się do tego, czy okoliczności opisane w punktach 2-4 skargi kwalifikują się do jednej z podstaw wznowienia. Brak jest również w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia bliższego odniesienia się do kwestii zachowania przez powoda terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w odniesieniu do okoliczności ujętych w tych punktach skargi o wznowienie postępowania.

Sąd Apelacyjny, odnosząc się do grupy czynów, które zdaniem powoda wypełniały podstawę z art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c. (opisane w punktach 5, 7-12 skargi), wskazał, że powód nie przedłożył odpisu czy kserokopii wyroku bądź postanowienia umarzającego postępowanie w stosunku do żadnego z czynów zabronionych opisanych w skardze. Wcześniej, odnoście zaś czynu opisanego w pkt 6 skargi, przyjął, iż skoro skarżący nie przedłożył dokumentu wykazującego istnienie prawomocnego wyroku skazującego lub postanowienia umarzającego postępowanie, co jest przesłanką dopuszczalności skargi o wznowienie

postępowania, to tym samym nie ma podstaw do przyjęcia, aby jego skarga była oparta na ustawowej podstawie wznowienia. Argumentował dalej, że „przedstawione w skardze podstawy wznowienia postępowania jawią się jako gołosłowne”. Analiza uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wskazuje więc, że wyżej przedstawione stanowisko Sądu Apelacyjnego, należy odnieść do wszystkich wymienionych wyżej okoliczności podanych przez powoda w punktach 5-12 skargi. Jest ono nieprawidłowe. Żądający wznowienia postępowania, zgodnie z art. 409 k.p.c., jest zobowiązany do podania w skardze o wznowienie postępowania podstawy wznowienia i jej uzasadnienia. Uwzględniając ten przepis, skarga powinna zawierać więc wskazanie okoliczności, które przy hipotetycznym założeniu, iż miały miejsce, mogłyby stanowić podstawę wznowienia. Jeżeli strona wskazuje takie fakty, a pomija jedynie ich uprawdopodobnienie, albo uprawdopodobnienie tych okoliczności sąd ocenia jako niewystarczające, aktualizuje się konieczność zastosowania trybu sanacji skargi o wznowienie postępowania przewidzianego w art. 410 § 2 k.p.c., według którego na żądanie sądu skarżący uprawdopodobni okoliczności stwierdzające zachowanie terminu lub dopuszczalność wznowienia. Przepis ten ma więc zastosowanie także wówczas, gdy strona wskazuje wprawdzie okoliczności wskazujące na zachowanie terminu do wniesienia skargi, jednak ich nie uprawdopodobnia. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 lutego 2009 r., IV CZ 10/2009 (Lex Polonica nr 3854293), art. 410 § 2 k.p.c. dopuszcza uzupełnienie skargi w razie wątpliwości co do jej dopuszczalności. Zaniechanie trybu uzupełnienia skargi przewidzianego w art. 410 § 2 k.p.c. może nastąpić wtedy, gdy podane w skardze okoliczności, niezależnie od tego czy rzeczywiście miały miejsce, nie stanowią jednej z podstaw uzasadniających wznowienie postępowania albo z samych okoliczności przytoczonych w skardze wynika, że skarżący nie zachował terminu do jej wniesienia, ponadto gdy skarga nie zawiera wskazania okoliczności świadczących o zachowaniu przez stronę terminu do wniesienia skargi. Z art. 410 § 2 k.p.c. nie wynika bowiem obowiązek poszukiwania przez sąd dalszych przyczyn wznowienia bądź okoliczności świadczących o zachowaniu przez skarżącego terminu do jej wniesienia, jeżeli okoliczności te nie wynikają z wniesionej skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2012 r., II CZ 201/11, Lex nr

1170233). Mając na uwadze konieczność rozróżnienia pomiędzy sytuacją, gdy ze skargi wynikają okoliczności uzasadniające wznowienie postępowania i zachowanie terminu, które jedynie nie zostały należycie uprawdopodobnione, a sytuacją, gdy okoliczności tych skarga nie zawiera, w odniesieniu do okoliczności podniesionych w skardze o wznowienie postępowania ujętych w punktach 5 – 12 nie można więc uznać za prawidłowego stanowiska Sądu Apelacyjnego, że skoro twierdzenia powoda były „gołosłowne”, to tym samym przesądza to o tym, że skarga nie jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia. W takim przypadku, wymagało bowiem oceny w pierwszej kolejności, czy podane przez powoda okoliczności wypełniały jedną z podstaw wznowienia postępowania, a jeżeli tak, należało wezwać powoda, w trybie art. 410 § 2 k.p.c., do uprawdopodobnienia tych okoliczności. Dotyczy to także uprawdopodobnienia terminu do wniesienia skargi, jeżeli, w ocenie Sądu, okoliczności tych powód jedynie nie uprawdopodobnił. Skoro więc Sąd Apelacyjny przyjął, że sam fakt nieuprawdopodobnienia okoliczności uzasadniających podstawę wznowienia postępowania oraz zachowanie terminu do jej wniesienia (w odniesieniu do okoliczności opisanych w punktach 7 – 11) jest równoznaczny z tym, iż skarga nie jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia oraz wniesiona po terminie, bez wcześniejszego zastosowania art. 410 § 2 k.p.c., uzasadniony jest zarzut naruszenia tego ostatniego przepisu. Zastosowanie tego trybu w okolicznościach rozpoznawanej sprawy było tym bardziej uzasadnione w sytuacji, gdy powód wniósł skargę osobiście i zawarł w niej wniosek o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu w celu prawidłowego jej sporządzenia. Trafnie przy tym zarzucono w zażaleniu, iż Sąd Apelacyjny błędnie ocenił, iż o tym, iż powód nie dochował terminu do wniesienia skargi z przyczyn określonych w punktach 5 i 12 przesądza okoliczność, że w sprawach tych było prowadzone postępowanie przez Prokuraturę Rejonową, w toku którego wydano postanowienie z dnia 29 listopada 2007 r., 2124/07 o umorzeniu postępowania. Z uzasadnienia skargi o wznowienie postępowania nie wynika bowiem jasno, czy wskazane wyżej postanowienie dotyczyło czynów zabronionych opisanych przez powoda w tych punktach skargi, czy też czynów odrębnych mających jedynie związek z czynem, którego dotyczy to postanowienie. Ze względu na powyższe uchybienie przedwczesne była, słuszna co do zasady, ocena Sądu drugiej instancji,

że zachowania terminu do wniesienia skargi nie uprawdopodobnia powołana przez powoda okoliczność dowiedzenia się przez niego w ramach akcji pomocy ofiarom przestępstw o znaczeniu prawnym okoliczności podniesionych w skardze o wznowienie postępowania. Dla oceny zachowania terminu do wniesienia skargi istotne jest bowiem, kiedy skarżący dowiedział się o danej okoliczności mogącej stanowić podstawę skargi o wznowienie postępowania, a nie zaś o tym, kiedy dowiedział się, że okoliczność ta może uzasadniać wznowienie postępowania.

Z tych przyczyn, uzasadnione były zarzuty naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 403 § 1 pkt 1, art. 403 § 1 pkt 2 w zw. z art. 404, art. 403 § 2, art. 410 § 1 i 2 oraz art. 328 § 2 w zw. z art. 361 i art. 406 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.